

KLIMATILPASNING STENLØSE BY

Klimatilpasning og Byudvikling omkring Stenløse Å

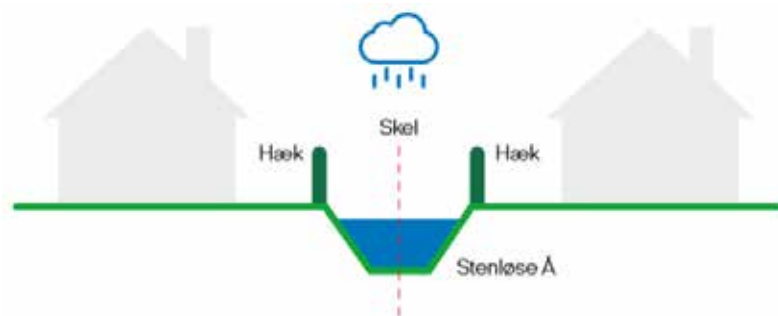
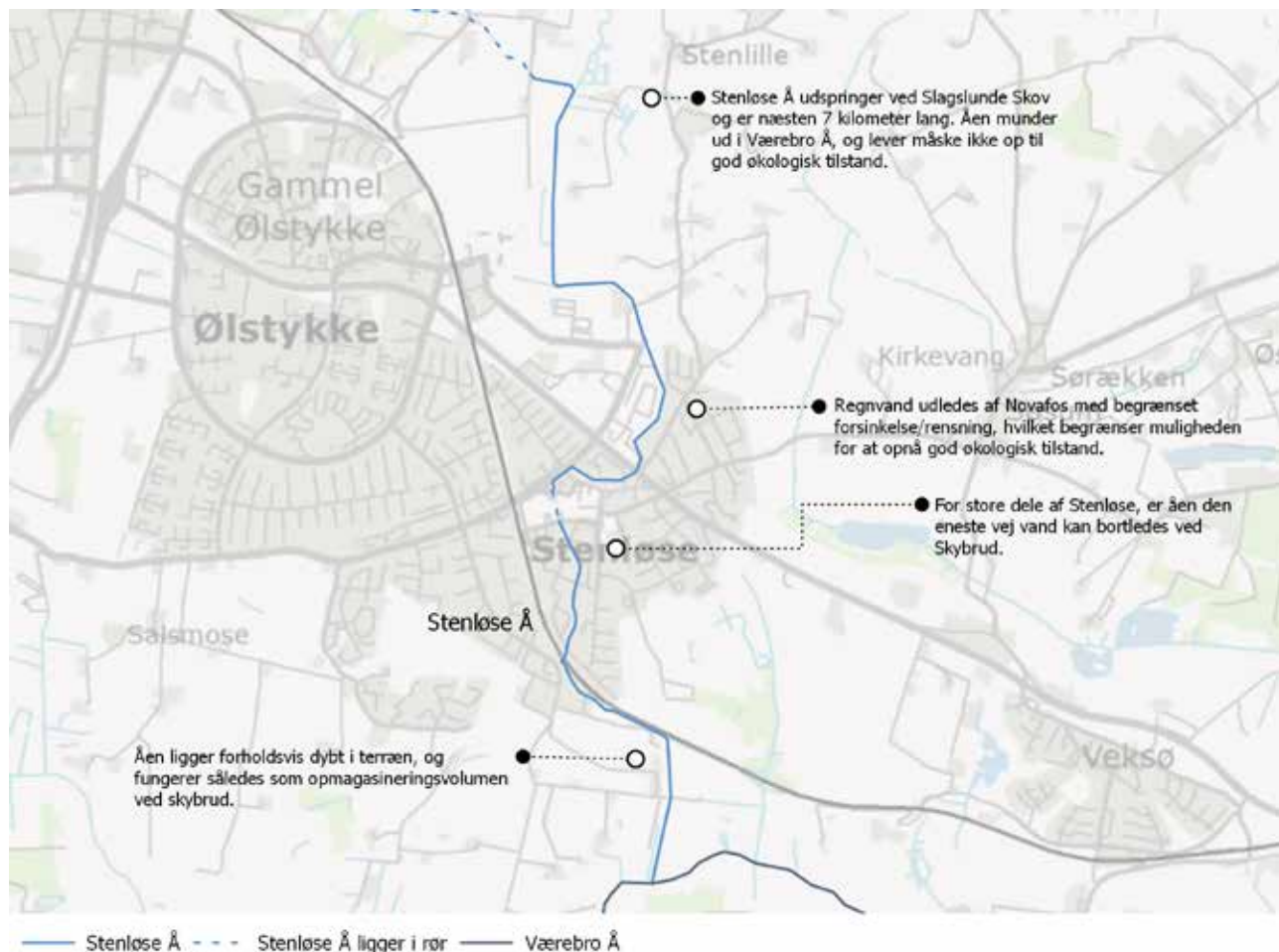
Bliv klogere på mulighederne for Skybrudssikring og Byudvikling i forbindelse med Novafos' projekt "Klimatilpasning Stenløse Å"

Følgegruppen for Stenløse Å er nedsat efter politisk ønske fra Egedal Kommune.

Følgegruppen repræsenterer følgende parter:

- Frydensberg grundejerforening
- Grundejerforening Birkeparken
- Bauneholm Grundejerforening
- Sandal grundejerforening
- Nordsjællands Landboforening
- Egedal Centret
- Dansk Sportsfiskerforbund
- Danmarks Naturfredningsforening
- Bevar Stenløse Å
- Vandløbslaug for Værebros Å
- Grundejere Damgårdsvej og Gartnervænget

Stenløse Å i dag



Sådan løber vand igennem byen i dag i regnvej

Vand fra markerne nord for Stenløse, samt byens regnvand løber i dag gennem byen i Stenløse Å. På en del af strækningen er åen rørlagt.

Indhold

Projektet år for år.....	4	Reducering af gener.....	14
Indtil nu.....	5	Manglende undersøgelser.....	15
Næste skridt.....	6	Samskabelse og byudvikling.....	16
Fakta: Jura, Skybrudssikring, Samskabelse, Oldtidsfund, Klimatilpasning og VVM.....	7	Forslag 1.....	18
Skybrudssikring.....	8	Forslag 2.....	20
Nyt naturområde nord for Stenløse.....	10	Forslag 3.....	22
Eksisterende natur bevares og udvikles.....	12	Forslag 4.....	24
Fredning og oldtidsfund.....	13	Forslag 5.....	26
Anlægsproces.....	13	Sammenligning.....	28
		Hvad mener følgegruppen.....	29

Skybruds- og klimatilpasning af Stenløse by

Klimatilpasning er vigtigt og sker på mange niveauer.

Generelt skal rigtig mange kloakker i Danmark være ca. 30% større, eller der skal foretages andre tiltag for at Forsyningsselskaber, som Novafos kan håndtere deres "serviceniveau" – dvs. i Stenløse skal der sikres, at kloakkerne kun har 20% chance for at løbe over 1 gang om året.

Men der er også mange andre klimaudfordringer – ikke mindst skybrud vil i fremtiden blive en større udfordring. Skybrud håndteres kun af Forsyningsselskaberne, hvis kommunerne har lavet en klimatilpasningsplan, som stiller krav om, at Forsyningsselskabet skal gøre det, samt at kommunerne selv finansierer en del af det arbejde, som er nødvendigt ud over det almindelige serviceniveau.

I forbindelse med, at Novafos skal til at "klimatilpasse" kloakkerne, og dermed lave et af de største anlægsprojekter i Stenløse i mange år, så har Egedal Kommune valgt ikke at afsætte midler til at etablere skybrudssikring samtidig!

Novafos har lavet et oplæg med 4 forskellige løsninger, som løser udfordringen med, at kloakkerne er for små, samt den miljøbelastning, som Novafos uforsinkede udløb skaber.

Følgegruppen til projekt "Klimatilpasning af Stenløse by"

"Følgegruppen for Stenløse Å", som er nedsat efter politisk ønske, repræsenterer væsentlige interessenter omkring Stenløse Å, har udarbejdet denne brochuren. Formålet er at belyse nogle af de konsekvenser og muligheder, der er for Egedal Kommune, og specielt Stenløse By, ved at forholde sig til de muligheder, der er, ved at tænke på tværs af Egedal Kommune / Novafos, når der alligevel skal etableres så stort et projekt.

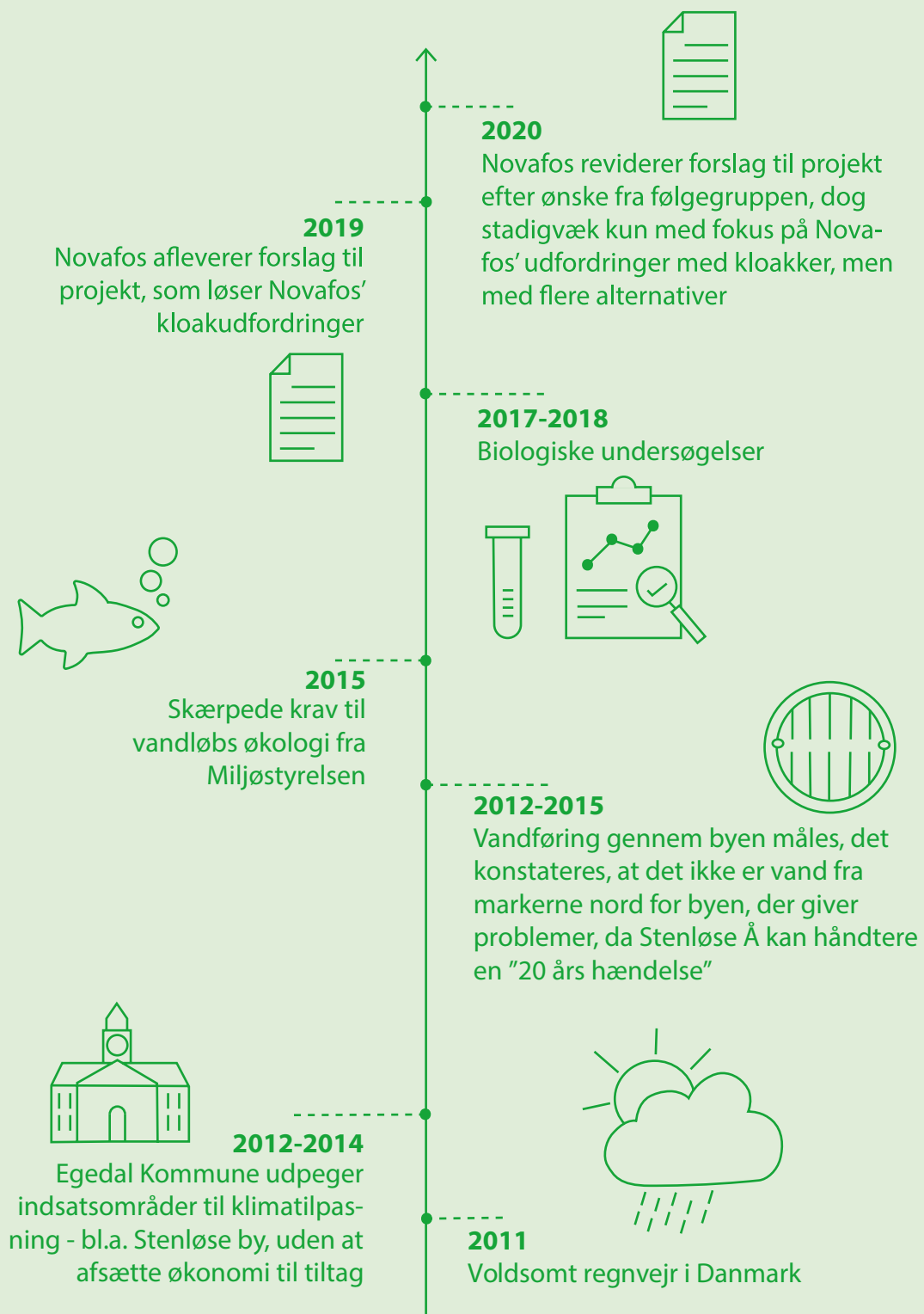
De forskellige forslag fra Novafos løser alle Novafos' udfordringer, men medfører vidt forskellige muligheder for udvikling af Stenløse By og naturen, hvilket må være relevant at tage i betragtning, før der etableres store anlægsprojekter.

Her i brochuren får du således et overblik over de betragtninger, som er relevante i forhold til skybrudssikring og udvikling af Stenløse By i symbiose med Stenløse Å, men som ikke direkte er relateret til kloakprojektet, som Novafos skal gennemføre.

En følgegruppes "opgave", er bl.a.:

- At være bindeled mellem borgere, der vil blive berørt af projektet og projektejer!
- At følge projektet og bidrage med viden om lokale forhold!
- At stille forslag til projekt og behandling af Egedal Kommune/Novafos
- At sikre en god dialog mellem berørte borgere mf.
- Følgegruppens medlemmer skal varetage alle berørte borgeres interesser og ikke egne særinteresser

Projektet år for år



Indtil nu

Projektet startede, som et Skybrudsprojekt for at beskytte Stenløse by mod oversvømmelser. I starten troede man, at oversvømmelserne skyldes vand fra Stenløse Å, som kom ind i Stenløse nordfra, hvilket viste sig ikke at være korrekt. Sideløbende er der kommet flere miljøkrav, hvilket har betydet, at Novafos skal håndtere regnvand i Stenløse bedre.

Projektet er derfor ændret til et almindeligt regnvandskloakprojekt for at skabe bedre vandmiljø, imens er skybrudshåndtering droppet.

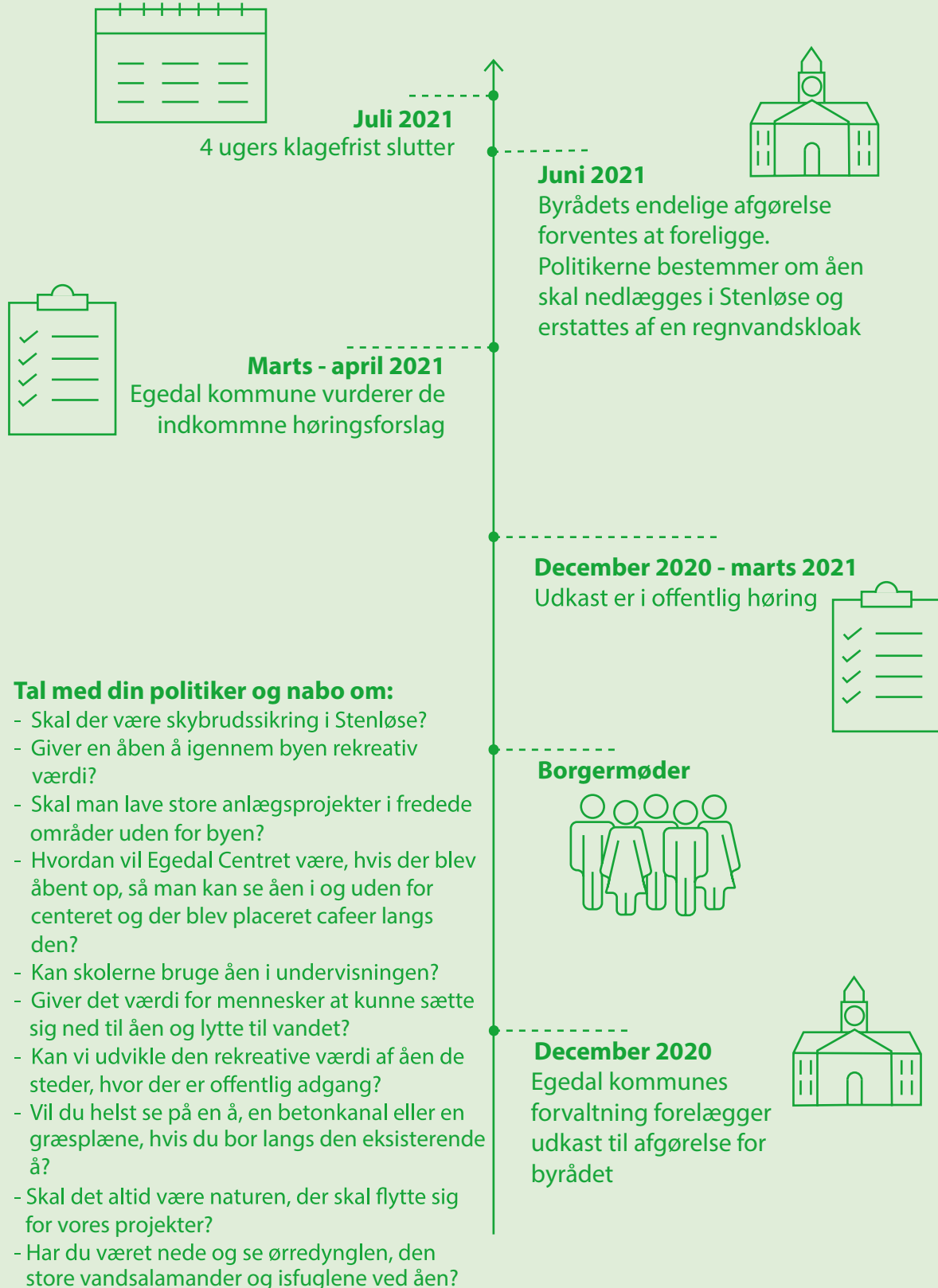
Oversvømmelser i Stenløse ved skybrud skyldes det regnvand, som falder i Stenløse. Stenløse Å har faktisk en kapacitet svarende til en "20 års hændelse", dvs. der er 5% chance om året for, at Stenløse Å løber over, hvorimod målsætningen for regnvandskloakkerne - efter de er opgraderet og renoveret - er, at de skal overholde en "5 års hændelse", dvs. en 20% risiko for (eller 4 gang flere end nu), at de løber over en gang om året. Det svarer til, at Stenløse å nu kan håndtere, at der på 5 minutter falder 105 m³ vand pr. ha, hvor Novafos' kloakker efter renovering og opgradering kun kan håndtere, at der falder 78 m³ vand pr. ha.

I 2013 skulle der være nedsat en følgegruppe og en politisk styregruppe, der skulle tilsikre at projektet blev udviklet med fokus på Egedal Kommunes ønsker. Desværre blev styregruppen aldrig aktiv, og følgegruppen blev først nedsat i 2020. Da Novafos således ikke har fået sparring fra hverken følgegruppe eller styregruppe i de første 7 år, så har Novafos være tvunget til at arbejde ud fra almindelige krav til kloakering, hvilket har medført, at Novafos har fået lavet 4 løsningsforslag, som løser de problematikker, der er med Novafos' regnvandskloakker i Stenløse.

Siden følgegruppen endelig blev etableret i 2020 har følgegruppen arbejdet hårdt på, at der tænkes andre dagsordener, end Novafos ind, når et så stort anlægsprojekt gennemføres i Stenløse. De primære dagsordener er:

- Skybrud – det var det oprindelige formål med projektet, og et så stort anlægsprojekt bør omfatte en kommende skybrudsløsning - dette er ikke medtaget på nuværende tidspunkt. Vi ønsker en plan for skybrudshåndtering i Stenløse.
- Adgang til vand i byen - vand i byer er en eftertragtet ressource. Åbne åer igennem byer bør miljøbeskyttes og byen udvikles med adgang til vand.
- Naturbeskyttelse – vi anerkender princippet om at der kan laves erstatningsnatur, men det må aldrig blive sådan, at hvis naturen er "lidt besværlig – så flytter vi den bare". Der skal meget gode argumenter til for "bare" at nedlægge en å, og flytte den et nyt sted hen.
- Ekspropriation bør begrænses – vi anerkender, at ekspropriation er et nødvendigt værktøj for udvikling, men det bør altid begrænses mest muligt, når der er alternativer hvor ekspropriation ikke er nødvendigt.

Næste skridt



FAKTA

Jura og ekspropriering

- Din ejendoms rettighed er ukrænkelig jf. Grundloven §73. Derfor skal der tages ekstra skridt for at sikre din ejendomsret.
- Der må kun eksproprieres, hvis det er til almenvællets gavn, og der ikke er andre realistiske alternativer. Det kan kun ske ved lov og mod fuldstændig erstatning.

FAKTA

Samskabelse

- Når flere parter går sammen om at skabe et projekt. Alle bidrager, både med ønsker, løsningsforslag og midler/ressourcer til udførelse.
- Det fundamentalt modsatte af en høring, i høringen har alle taleret, men ingen indflydelse eller medansvar for at skaffe midler og en fælles løsning.

FAKTA

Skybrudssikring

- Skybrud: 15 mm. regn på 30 minutter.
- Skybrudssikring omhandler håndtering af det vand, som IKKE kan være i kloakkerne, dvs. vandet skal styres hen til steder, hvor det gør begrænset skade.
- Skybrudssikring er en kommunal opgave, som bl.a. løses af det kommunale beredskab. Kommunen kan få sit forsyningselskab til at lave et "medfinansieringsprojekt" jf. den kommunale risikokortlægning. Hvis projektet godkendes efter januar 2016, så kan forsyningselskabet betale 75% af ekstraomkostningerne (der bliver opkrævet via borgernes spildevandsregning) til nødvendige arbejder til skybrudssikring ud over det normale serviceniveau. De resterende 25% skal betales af andre, f.eks. kommunen.

FAKTA

Museum og oldtidsfund

- Når der laves et bygge-/anlægsprojekt skal bygherre afholde de udgifter der er nødvendige, for at oldtidsfund beskyttes.
- Om muligt skal der undgås bygge-/anlægsarbejder i områder med høj sandsynlighed for fund, idet det ønskes, at flere fund blive liggende og bevares til eftertiden, således at de håndteres med endnu bedre metoder i fremtiden.

FAKTA

Klimatilpasning

Ordet tolkes vildt forskelligt – almindelige mennesker tror ofte, at det er det samme som skybrudssikring, men flere forsyningselskaber bruger det f.eks. om at deres regnvandskloakker skal gøres ca. 30% større (eller 30% af regnvandet håndteres lokalt) for at regnvandssystemet fungerer til dagligt i fremtiden... Disse forskellige betydninger af ordet giver ofte misforståelser!

FAKTA

VVM Lovgivning (LBK nr 973 af 25/06/2020)

- § 1. Lovens formål er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer og ved tilladelse til projekter med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling, ved at der gennemføres en miljøvurdering af planer, programmer og projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.
- Stk. 2. Formålet med en miljøvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til planers, programmers og projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

Skybrudssikring

Hvis Stenløse by skal skybrudssikres, så skal der etableres steder, hvor vandet kan være, samt mulighed for at transportere det væk.

De forskellige løsningsforslag fra Novafos bidrager forskelligt til skybrudshåndtering. Det har ikke været muligt at få adgang til de bagvedliggende data, men i Novafos' rapport står følgende sammenfatning:

- Stenløse å håndterer i øjeblikket en 20 års hændelse.
- Den nye regnvandskloak dimensioneres til at håndtere en 5 års hændelse om 100 år – dvs. en hændelse, der er større end den nuværende 5 års hændelse.
- Der forventes ca. 30% yderligere nedbør om 100 år, hvilket betyder, at en 5 års hændelse om 100 år, svarer nogenlunde til en 10 års hændelse i dag!

I Stenløse har DMI en regnmåler, og baseret på måledate i Stenløse fra 1961 til 2011 er de nuværende regn/skybrudshændelser bestemt.

Det forudsættes, at Novafos har taget udgangspunkt i de konkrete måledata for Stenløse i deres beregning.

Den nuværende kapaciteten for åen er mindst 62,7 mm. Oplæget for Novafos er, at en evt regnvandsledning skal dimensioneres, så den kun kan tage 53,2 mm., hvilket set i lyset af fremtidsforventninger til nedbør, er ringe.

Regn-hændelse	I dag	Om 100 år
	Målt	Vurderet
5 år		53,2
10 år	53,2	69,2
20 år	62,7	81,5
50 år	77	100,1
100 år	89,3	116,1

Tabellen viser nedbørshændelser fra DMI's database i Stenløse By (mm).

CITAT

Skybrudssikring og Klimatilpasningsplan

Egedal Kommune har i 2015 vedtaget en Klimatilpasningsplan hvor følgende fremgår:

"En renovering af kloaksystemet med nye og større rør og bassiner er dyrt og vil alligevel ikke kunne håndtere skybrud. Der er derfor behov for, at der både i forbindelse med planlægning af nye byområder og omdannelse eller kloakrenovering i eksisterende byområder udvikles nye løsningsmodeller for afledning af regnvand og spildevand, som tager højder for både hverdagsregn og skybrud."





"At regnvandshåndtering og klimasikring udnyttes til at styrke naturen og de rekreative muligheder i byen og landskabet."

"Ved planlægning for byudvikling eller væsentlige ændringer af eksisterende by, skal der redegøres for, hvorledes regnvand skal håndteres, både ved hverdagsregn og skybrud."

"At kommunens vandområder synliggøres og udnyttes bevidst til at skabe smukkere og mere rekreative landskaber og byrum."

"Naturgenopretning samt andre projekter for vandløb og søer skal så vidt muligt samtænkes med Klimatilpasning, således at mulige synergieffekter udnyttes."

I Novafos' løsningsforslag er der således rigtig stor forskel på, hvilken kapacitet de forskellige løsninger har til håndtering af skybrud i Stenløse:

Løsningsforslag	1 Rørlægning	2 Beton rende	3 Rør under å	4 Forsinkelse
Kapacitet				
Rør (mm nedbør)	53,2	0	53,2	0
Å / Grøft (mm nedbør)	0	62,7	62,7	62,7
Forsinket (mm nedbør)	0	0	0	13,2-53,2
I alt (mm nedbør)	53,2	62,7	115,9	75,9-115,9
Bemærkning	Vand fra marker er fjernet	Vand fra marker er fjernet	Vand fra marker kan forsinkes, hvis man vil	Det er uklart om det kun er det ekstra vand, der forsinkes eller alt vand til 5 års hændelsen, der forsinkes. Vand fra marker kan forsinkes, hvis man vil

Det fremgår således tydeligt, at det kun er løsning 3 + 4, som har kapacitet (på 115,9 mm.) til i fremtiden at håndtere skybrud ved en 100 års hændelse!

Denne kapacitet kan yderligere øges, hvis der etableres et grønt/blåt naturområde nord for Stenløse, som kan bruges til forsinkelse.

CITAT

Skybrudssikring og Klimatilpasningsplan

Vision Egedal Kommune Klimatilpasningsplan 2015

"At Klimatilpasning og vandhåndtering fremover indtænkes fra start i al planlægning og andre relevante kommunale arbejdsopgaver og udnyttet til udvikling af nye, tværfaglige løsninger der skaber synergieffekt og merværdi for de investerede midler."

"At indsatsen for klimatilpasning løftes i fællesskab af kommunen, forsyningsselskabet og borgerne i Egedal Kommune."

Så spørgsmålet fra Følgegruppen er, om projektet er et kloakprojekt, som Novafos selv skal lave, og som IKKE skybrudssikrer Stenløse, eller et projekt, som skal opfylde kravene i Egedal Kommunes Klimatilpasningsplan?

Nyt naturområde nord for Stenløse

I forslag 1 + 2 arbejder Novafos med etablering af en regnvandsø nord for Stenløse. Det er nødvendigt for at få vandspejlet til at stige, således at det kan løbe baglæns og derefter mod øst over mod Spangebæk.

Der er stort perspektiv i at skabe mere natur nord for Stenløse.

Det er ærgerligt, at mulighederne for at etablere natur i forhold til scenarie 3 + 4 ikke er vurderet, da mulighederne reelt er endnu større!

I scenarie 1 + 2 er "regnvandssøen" en nødvendighed. Det er et krav, at vandet skal stå højt hele tiden, for at vandet kan løbe baglæns og mod øst over mod Spangebæk. Vandet i søen vil have begrænset udskiftning, da der kun tilføres regnvand fra et begrænset nærområde.



Stier ved Sillebro ådal

FAKTA

Biodiversitet og klimatilpasning

Niras og Novafos (Frederikssund Forsyning) har lavet projekt "Sillebro Ådal", hvor der opmagasineres vand fra oplandet, sker rensning og samtidig stort fokus på biodiversitet i samspil med rekreativ værdi.





Sillebro Ådal – bemærk at åen løber for sig selv langs med vådområdet/søerne, således vandet holdes adskilt, hvilket er bedst for fiskene.

Hvis området nord for Stenløse blev udlagt til naturområde med højt vandindhold i scenarie 3 + 4, så vil man ikke være tvunget til konstant at have en høj vandstand, men ville kunne udforme området med fokus på mange funktioner. F.eks.

- Kapacitet til at tilbageholde vand ved større regnskyl, og således øge kapaciteten af Stenløse Å til at håndtere skybrud i Stenløse.
- Udforme søer med et separat forløb ved siden af (som Sillebro Ådal ved Frederikssund), således at sammenblanding af å + sø vand kan ske i en styret proces, optimeret efter optimal biodiversitet.
- Fokus på håndtering af næringsstoffer, og dermed øget rensning af vand med bedre vandkvalitet i Stenløse Å til følge.
- Fokus på udformning af naturområde med biodiversitet i fokus.
- Mulighed for at arbejde med regulering af vandstand.
- Øget rekreativ anvendelse.
- Skabelse af forsinkelseskapacitet, som i anlægsfasen kan holde vand tilbage, således at der er mindre vand, der skal håndteres i Stenløse under anlægsarbejderne.

Dvs. etableringen af et naturområde nord for Stenløse giver også væsentlige fordele i scenarie 3 + 4, og på rigtig mange parametre endnu større mening i forhold til naturen end ved scenarie 1 + 2, da området kan optimeres biodiversitetsmæssigt.

Edderkopurt i Sillebro Ådal

FAKTA

Seværdighed ved Sillebro Ådal efter natur / klimaprojekt

Ådalen byder på en flot natur. Du kan bl.a. være heldig at se den sjældne plante grenet edderkoppeurt. Den bliver op mod 60 cm høj og kan kendes på sine hvide stjerneformede blomster. Edderkoppeurten blomstrer i juni/juli. Den er fredet og må hverken plukkes, graves op eller ødelægges. - Naturstyrelsen



Eksisterende natur bevares og udvikles



Isfugl ved Stenløse Å.

FAKTA

Dansk ornitologisk forening

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) arbejder for bynær natur bl.a.:

- Små levesteder for biodiversitet etableres i byrum.
- Ved hjælp af strategisk byplanlægning skal der skabes sammenhængende natur, grønne byrum og grønne korridorer igennem byer og bebyggede områder.
- Klimatilpasningsprojekter som anlæg af regnvandsbassiner og nedsivningsområder i byområder etableres således at de tilgodeser natur og biodiversitet.



Ørred i Stenløse Å.



Havørredsmolt i Stenløse Å

FAKTA

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforenings hovedbestyrelse (DN-HB) har behandlet brugen af erstatningsnatur på Hovedbestyrelsesseminar juni 2020. Arbejdet med at lave en ny guideline til lokalforeningerne er igangsat. Guideline vil blive baseret på følgende principper:

- Overliggende princip: Brug af erstatningsnatur er overordnet set problematisk. Kan brug af erstatningsnatur ikke undgås, så skal erstatningsnatur anvendes, så det i sidste ende sikrer opretholdelse af biodiversiteten.
- Erstatningsnatur er et værktøj i kassen, men bruges kun i de sjældne tilfælde, hvor en væsentlig samfundsmæssig interesse alene kan opfyldes på bekostning af eksisterende natur
- Brug afværge-hierakiet hver gang et naturområde er i spil: Undgå helt at nedlægge eksisterende natur
- Reducere behovet for at nedlægge natur
- Kompenser for de negative effekter for naturen, som opstår når et naturareal fjernes
- Etabler et tilsvarende levested et andet sted til erstatning for det som går tabt



Fredning og oldtidsfund

I Kulturstyrelsens brochure "Bevar guldet, inden du graver – en guide til bygherrer, lokalpolitikere og planlæggere om arkæologiske udgravninger" fra 2014, skrives:

"Museumsloven bestemmer, at man skal sikre væsentlige fortidsminder, når der udføres anlægsarbejde. Fortidsminder har det generelt bedst, når de ligger i jorden, hvor de har ligget gennem århundreder. Det er derfor vigtigt, at vi i videst muligt omfang bevarer fortidsminderne i deres oprindelige sammenhæng..."

Kroppedal Museum har det arkæologiske ansvar for Egedal Kommune.

Museet har i 2019 - for Novafos - lavet en undersøgelse af det område, som vil blive påvirket kraftigt af anlægsarbejder i forbindelse med scenarie 1 + 2 dvs. nedlæggelse af Stenløse å og etablering af en erstatnings å - som på ingen måde er brugt i VVM rapporten.

Museet konkluderer, at: *"Omlægningen af Stenløse Å er et ambitiøst projekt, der berører store kulturhistoriske værdier. Anlægsarbejderne berører naturområder, hvor der stadig er velbevarede fund af organisk materiale samt lokaliteter fra hele oldtiden. De fund vil utvivlsomt udgøre en økonomisk tung post. Set fra den kulturhistoriske side vil projektet bidrage med værdifuld ny viden og vil ganske givet sætte Egedal på det arkæologiske landkort i de kommende år. Kroppedal Museum vil, som det ansvarlige kulturhistoriske museum gerne uddybe emnerne i rapporten og indgå i samarbejde om planlægning og udførelse af arbejdet."*

Fredning – Fuglesødalen

Fuglesødalen har været fredet siden 1977, som et markant område med høj landskabsmæssig æstetisk værdi. Det er netop i dette område, der vil skulle laves de største anlægsarbejder, hvis der skal skabes en erstatnings å uden om Stenløse.

Nedlæggelse af Stenløse å og etablering af en erstatnings å, vil således være i konflikt med eksisterende fredning, samt de arkæologiske interesser, og der skal således være meget væsentlige samfundsmæssige interesser på spil, for at der vil kunne opnås tilladelse.

Anlægsproces

De beslutninger, der tages tidligt i et anlægsprojekt, har væsentlig indflydelse på, hvordan projektet ender.

Eksempler:

Hvis Stenløse Å nedlægges:

- Det kan ikke fortrydes – der vil aldrig kunne laves tiltag med en å igennem Stenløse igen.
- Alle de udløb, der er til Stenløse å (og som ikke er undersøgt), skal håndteres i kloaker. Det gælder også dræn, kilder, tagvand og regnvand, som er rensat/forsinket og i god miljømæssig kvalitet.
- Der skal graves i områder med mange fortidsminder, hvilket både kan blive dyrt og forsinke projektet.

Hvis Stenløse Å bevares:

- I hele projekteringsfasen vil der være mulighed for at lave projektoptimeringer – f.eks. vil rent vand fra dræn + kilder + tagvand fortsat kunne udledes til åen, i stedet for at skulle ledes til en regnvandskloak.
- Der vil være mulighed for at lave forskellige former for adgang til åen – f.eks. god offentlig adgang på offentlige arealer med høj rekreativ værdi, samt stille forløb i private haver uden offentlig adgang.

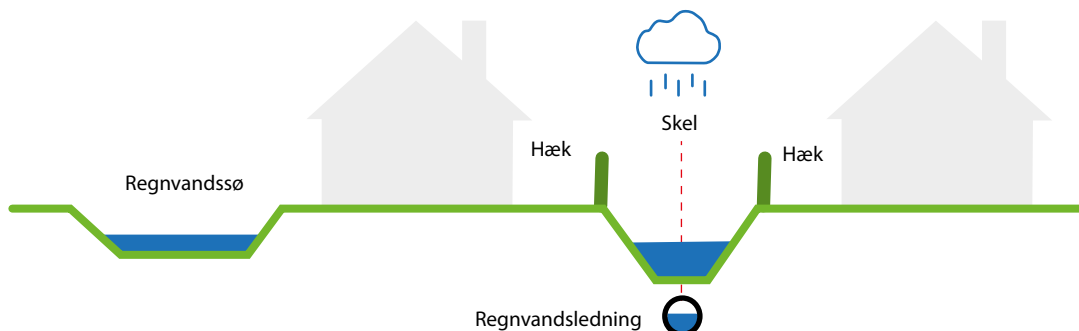
Hvis der laves et naturområde nord for Stenløse:

- Området kan bruges til at tilbageholde vand i anlægsperioden, således anlægsarbejdet ikke bliver udfordret af det vand, som kommer med åen. Der vil således ikke være forskel på det vand, der skal håndteres i anlægsfasen i de forskellige scenarier, hvis naturområdet anlægges smart.

Reducering af gener ved anlæg

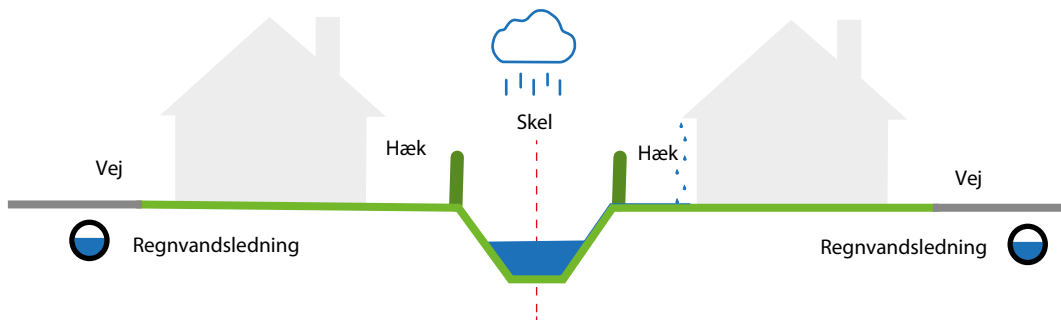
Skitse 1: Regnvandssøer

Regnvandsledningens størrelse reduceres, da vandet vil blive forsinket i regnvandssøer inden det kommer til åen. Ved mindre ledningsstørrelse kan der bores i stedet for at grave.



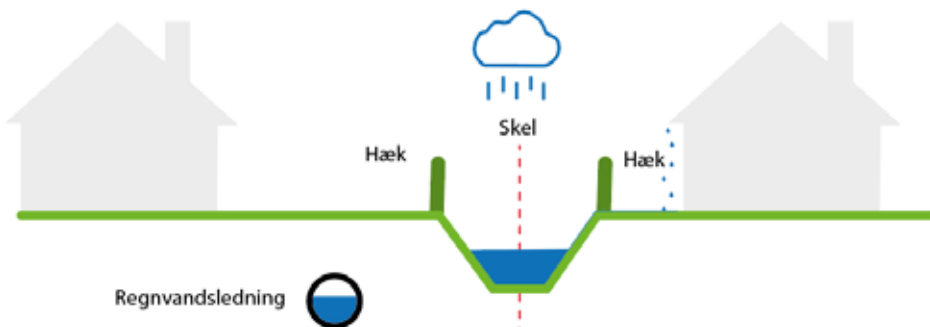
Skitse 2: Ledning i vej

De mindre ledninger kan bores, og der vil være en regnvandssø syd for byen, som hjælper med at aflaste Værebros Å.



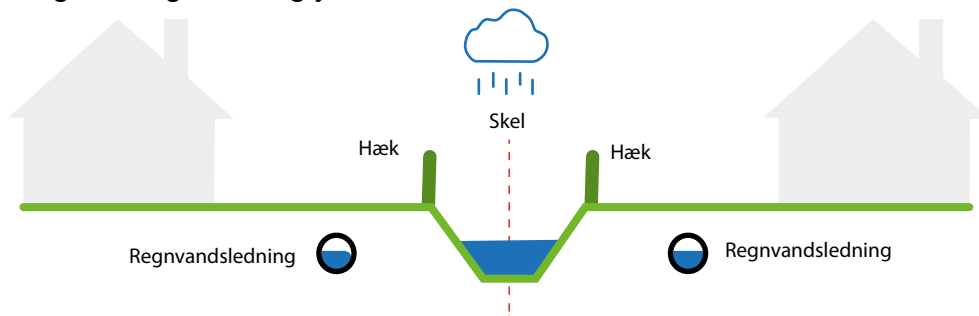
Skitse 3: En ledning i haverne

Her graves eller bores én ledning i haverne. Det er mindre grave arbejde nede i åen, hvorved naturen beskyttes. Haveejereren får reetableret have, ledningen tinglyses.



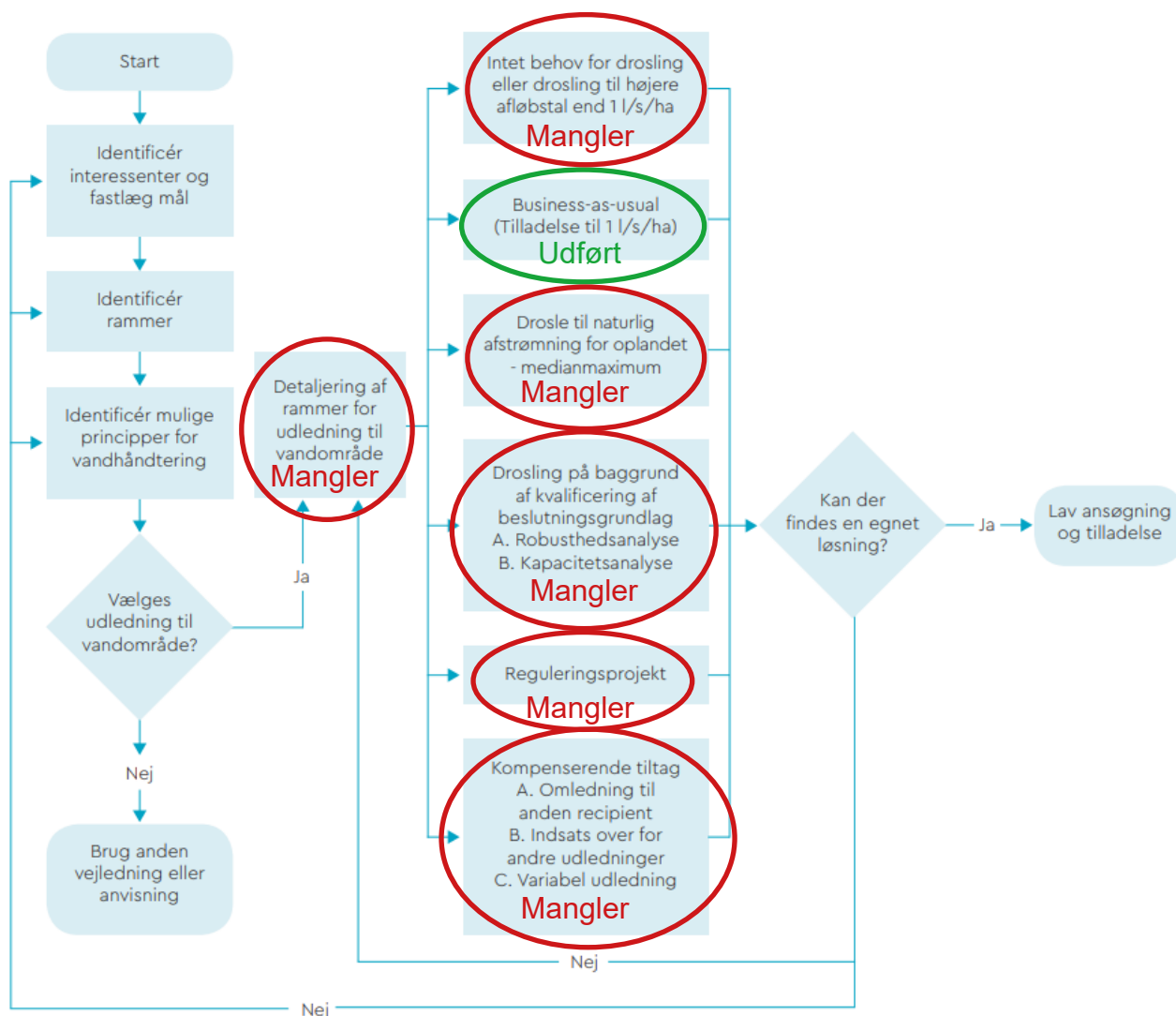
Skitse 4: To ledninger i haverne

Her graves/bores to mindre ledninger i haverne - ledningerne behøver ikke at ligge lige, så dybt som i skitse 3, og er mindre, hvorfor mere kan bores. Der er mindre gravearbejder i haver. Der reetableres og ledningerne tinglyses.



Manglende undersøgelser

Kommunernes landsforening (KL) og DANVA har lavet følgende diagram som en del af deres "Administrationspraksis for regnvandsbassiner og udledningstilladelser i 2018".



Følgende undersøgelser er gentagende gange blevet efterspurgt, primært dog:

- "Detaljerings af rammer for udledning til vandområder".
- "Robusthedsanalyse".
- "Kapacitetsanalyse".

Der er tale om de undersøgelser, der ville have vist, hvad der skal til for at Stenløse Å får god økologisk tilstand. I øjeblikket er der i Novafos' projektforslag taget udgangspunkt i scenariet "Business-as-usual (tilladelse til 1 l/s/ha)", men det er ikke undersøgt, om det er det scenarie, som er bedst for Stenløse Å.

Samskabelse og byudvikling

Der arbejdes generelt rigtig meget i Danmark med at udvikle byer omkring vand – nærheden til vand er værdiforøgende for ejendomme og skaber høj rekreativ værdi.

Der er et stort potentiale for udvikling af Stenløse omkring Stenløse Å. Et potentiale som ikke er udnyttet, men som kan udvikles enten samtidig med regnvandsprojektet eller senere, når de rigtige partnere til udvikling findes.

Udvikling ske ofte i samskabelse imellem flere parter – f.eks. deltager fonde som Realdania fonden gerne i projekter om udvikling i det byggede miljø.

Stenløse Å vil f.eks. kunne åbnes op omkring Egedal Centret, således at den åbne å løber gennem parkeringspladsarealerne. Inde midt i centret kunne åen f.eks. være overdækket med panserglass, så folk kunne stå oven på åen og se fiskene.

Inspiration til, hvordan en å kan åbnes gennem en by kan bl.a. ses ved Sillebroen i Fredrikssund, Århus Å eller ved Vejle Å. Et projekt omkring Egedal Centret forudsætter, at åen forbliver i Stenløse med rindende vand.

FAKTA

Finansiering

- Der har været rettet en indledende henvendelse til Realdania for flere år siden omkring udvikling af projekt "Stenløse Å" – Det blev aftalt at der skulle fremsendes noget mere konkret som Realdania kunne forholde sig til – Realdania har efterfølgende intet hørt omkring projektet.



Hvordan ønsker vi at en åben Stenløse å skal se ud ved Egedal centeret?

I Vejle er der udviklet og klimasikret omkring deres å. Sådan kan åen ved Egedal Centret også komme til at se ud.

Aalborg hvor Østerå åbnes op og byen udvikles.

Egedal Centret

Der vil for Egedal Centret være et stort potentiale i, at Centret i forbindelse med fremtidige udviklingsprojekter, vil det være muligt at få åbent op for Stenløse Å, således der er synligt vand med rekreativ værdi i tilknytning til Centret. Søren Lyhne, formand for ejerlauget i Egedal Centret udtaler: "Vi følger med store interesse afklaring af Stenløse Å's fremtid, herunder et evt. udviklingsprojektet med at få åbnet op til Stenløse Å."





*Sillebroen ved Frederikssund.
Langs Stenløse å kan der også laves
trapper, således at børn og voksne kan
komme ned til vandet.*

*Århus Å ved
Mølleparken.*

*Sillebro Ådal.
Et flot landskab - sådan kunne
Stenløses nye naturområde
nord for byen eksempelvis se
ud.*

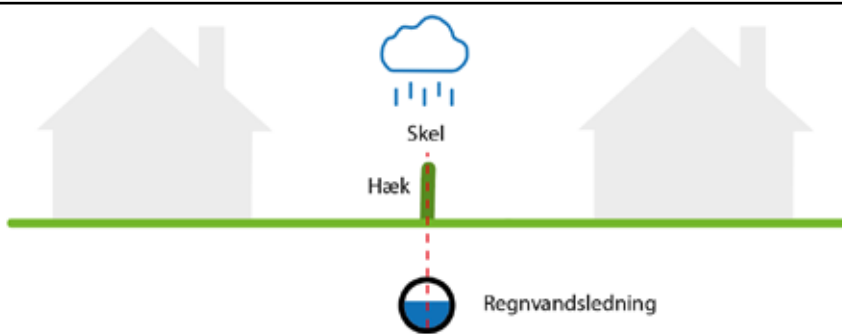


*Århus bymidte.
Forstil dig en dejlig sommer
aften ved Egedal Centret
med lys og caféer langs den
åbne å.*

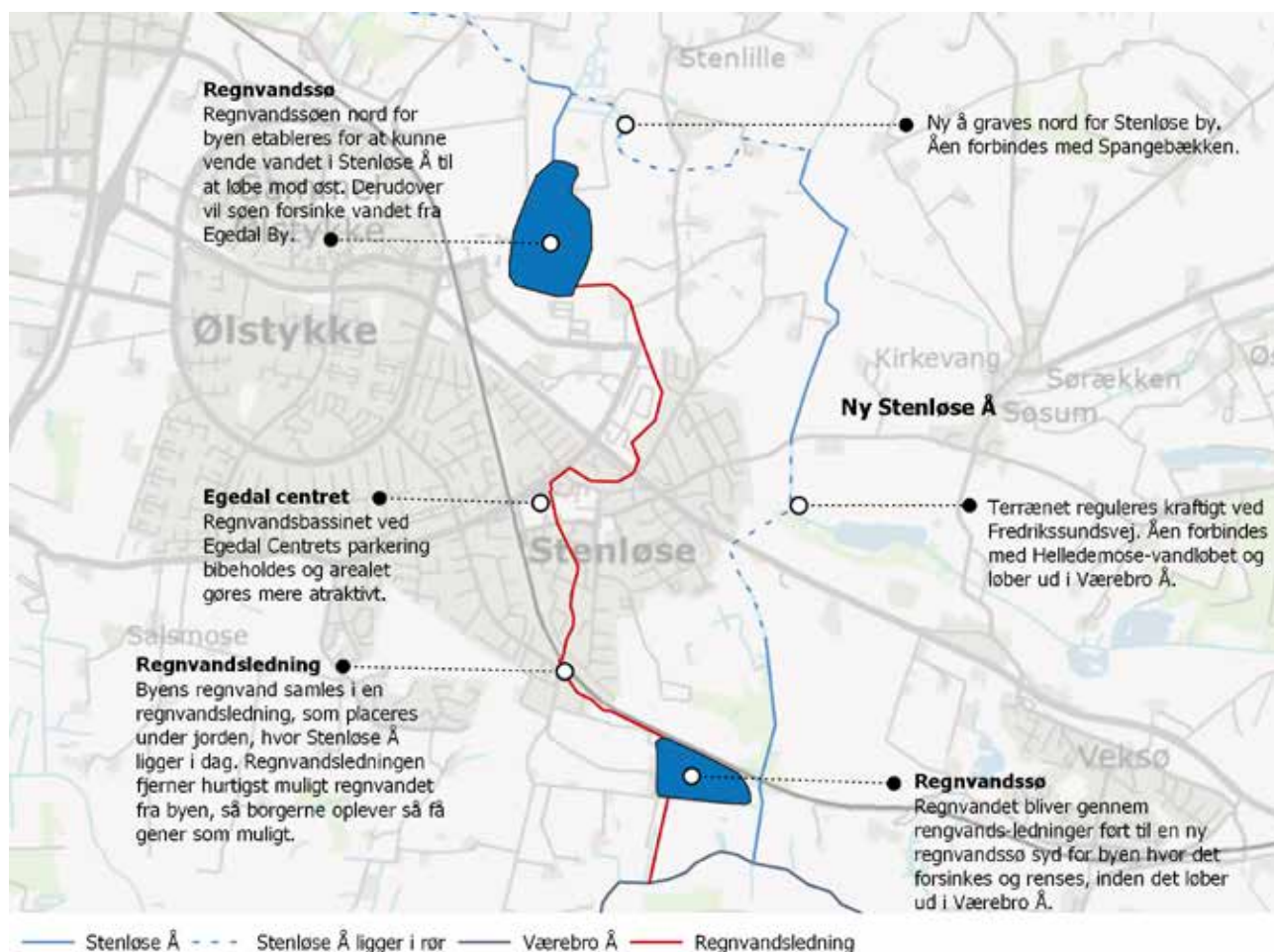


Åen flyttes - regnvand løber under jorden

Her nedlægges Stenløse å gennem byen, og der anlægges en ny å øst for Stenløse by. Regnvandet fra byen fjernes fra åen og løber i stedet i en regnvandsledning under jorden gennem byen.



Sådan løber vandet fremover gennem byen i regnvej
Stenløse å flyttes uden for byen. Regnvandet fra byen samles i en regnvandsledning, der anlægges under jorden, der hvor åen ligger i dag. Grundejerne får derved mere haveareal til rådighed.





Anslået - afhængigt af om en smal eller bred ådal vælges

70–90 mio. kr.



Anlægsperiode

4 år

Oversvømmelser

- Der laves et anlæg, som håndterer 5 års hændelser, dvs. der er 20% chance for at anlægget løber over 1 gang om året. Når der er skybrud, vil der være større gener i Stenløse By end ved nuværende forhold, da der ikke længere er en å, som kan få vandet hurtigt ud af byen.

Natur

- Man opgiver at bevare og beskytte den borgernære natur i Stenløse, og etablerer i stedet nye arealer væk fra borgerne, som dog forhåbentlig med tiden kan udvikle sig til natur.
- Det er helt ubelyst, hvilke biodiversitets konsekvenser det har for naturen med en ændret vandføring for vandløbssystemet fra Fuglsø til Værebros å (3–4 km vandløb, moser og søer).

Bymiljø

- Adgangen til åbent vand fjernes for evigt. Der vil ikke længere være mulighed for at opleve vand og det dertil knyttede dyre og planteliv i Stenløse.
- Grundejerne langs åen får lidt større græsplæner, men kan ikke plante træer, som kan påvirke ledningen.
- Grundejere, som har haft åen som skillelinje til banen / offentlige sti, vil nu opleve, at der er direkte adgang til haverne udefra.
- Mulighederne for på sigt at udvikle offentlige områder omkring åen og vandet forsvinder.

Rekreative muligheder

- De eksisterende borgernære rekreative muligheder langs åen i Stenløse forsvinder.
- Muligheden for at udvikle flere rekreative strækninger i Stenløse forsvinder også.

Uden for byen

- Ved etablering af den nye å og regnvandssøerne bliver der inddraget landbrugsareal, og der bliver randzoner hvor det ikke er muligt at dyrke jorden.
- Der er brug for arbejdsareal på markerne langs hele det nye å-forløb – både på nye og eksisterende strækninger.
- De berørte arealer vil blive kompenseret økonomisk i forhold til gældende regler.
- Etablering af Ny Stenløse å forventes ikke at påvirke afvandingen af de tilstødende landbrugsarealer. Eksisterende dræn vil blive ledt ud i Ny Stenløse å.
- Det mangler naturmæssige, hydrologiske og vandafledningskonsekvens beregninger, for Tyvekrog og Spangebækken.

Fredede områder

- Der skal graves og ændres meget i de fredede områder "Fuglesødals fredningen" og "Værebros Ådal-fredningen".

Oldtidsminder

- Der skal graves meget i områder med stor sandsynlighed for, at oldtidsminder forstyrres, hvilket er i modstrid med kulturstyrelsens anbefalinger. Risiko for store økonomiske ekstraomkostninger og forsinkelser.

Udførsel

- Arbejdesperioder er begrænset af fredede dyrearters yngleperioder.

Ekspropriation

- Der skal eksproprieres større jordarealer fra private grundejere og lodsejer, hvilket forudsætter, at det kan bevises, at der ikke er nogle realistiske alternativer, hvor ekspropriation kan undgås.



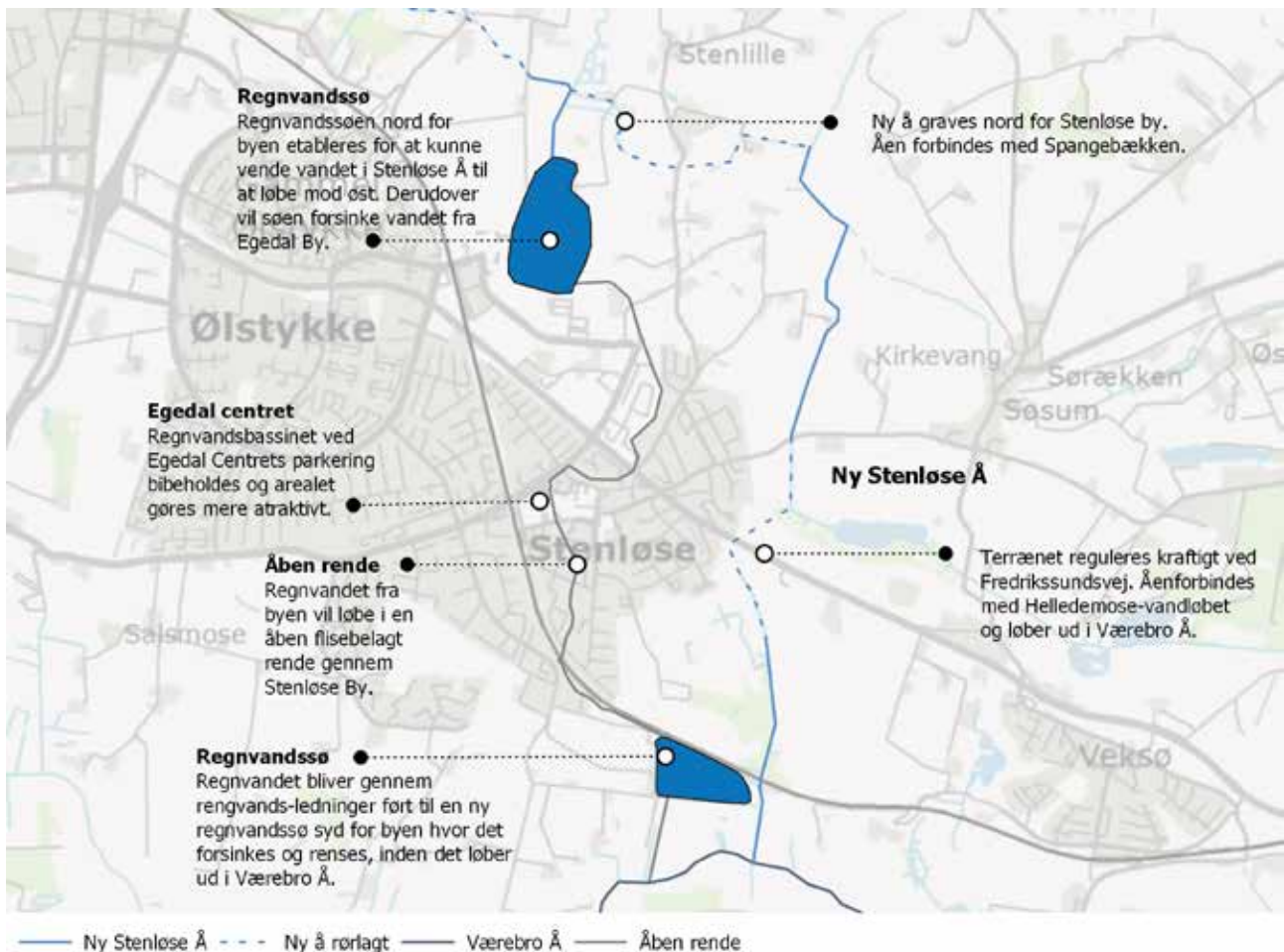
Åen flyttes - regnvand løber i åben rende

Forslag 2 flytter – ligesom forslag 1 – Stenløse å uden om byen. Forskellen på de to forslag er, at der i byen anlægges en åben rende til byens regnvand i stedet for en lukket ledning under jorden.



Sådan løber vandet fremover gennem byen i regnvej

Åen flyttes uden for byen. Der, hvor åen løber i dag, anlægges en åben rende til byens regnvand. I den nordlige ende af byen etableres renden med græs. Fra Frederikssundsvej mod syd beklædes renden med fliser.



Anlægssum



45–65 mio. kr.

Anlægsperiode



3 år

Oversvømmelser

- Anlægget vil have en større kapacitet end i Forslag 1 og også en større kapacitet end de eksisterende forhold – dvs. der vil være en bedre sikring imod skybrud end der er i dag.

Natur

- Man opgiver at bevare og beskytte den borgernære natur i Stenløse, og etablerer i stedet nye arealer væk fra borgerne, som forhåbentlig med tiden kan udvikle sig til natur.
- Det er helt ubelyst, hvilke biodiversitets konsekvenser det har for naturen med en ændret vandføring for vandløbssystemet fra Fuglsø til Værebros å (3-4 km vandløb, moser og søer).
- Det mangler naturmæssige, hydrologiske og vandafledningskonsekvens beregninger, for Tyvekrog og Spangebækken.

Bymiljø

- Der er tale om et meget stort teknisk anlæg placeret i byen. Normalt vil det være tørt, der vil kun være vand, når det regner. Da der ikke er kontinuerlig vandgenemstrømning vil der være mulighed for, at affald m.m., når at samles i kanalen. Derfor er den lavet i beton, så den er let at rense op, når det er nødvendigt, lige som det er lettere for vandet at strømme hen over betonen, og dermed ikke efterlade så meget affald i tørvejsperioder.
- Risiko for lugtgener pga. forrådnelse af organisk materiale i den åben beton rende.

Rekreative muligheder

- Kanalen er tør til daglig, så der er mulighed for, at den kan bruges rekreativt af skatere/cykellister/gående, som kan færdes igennem de private baghaverne ned igennem byen, hvis man ønsker det. Men også risiko for uvedkommende gæster.
- De grønne områder, herlighedsværdien og den rekreative værdi af nærheden til vand forsvinder.

Fredede områder

- Der skal graves og ændres meget i "Fuglesødals fredningen" og i "Værebros Ådal-fredningen".

Oldtidsminder

- Der skal graves meget i områder med stor sandsynlighed for, at oldtidsminder forstyrres, i modstrid med kulturstyrelsens anbefalinger, og med risiko for store økonomiske ekstraomkostninger og forsinkelser.

Udførsel

- Arbejdesperioder er begrænset af fredede dyrearters yngleperioder.

Jura

- Projektet lever op til Egedal Kommunes spildevandsplan.
- Projektet lever op til Miljøstyrelsens krav, om at forsinke og rense regnvandet, inden det løber ud i et vandløb.
- Der er behov for at dispensere fra Fuglesødals fredning fra 1977 og Værebros Ådal-fredningen fra 2017.
- Der er behov for dispensation fra Miljøstyrelsen, da Ny Stenløse å lægges sammen med Spangebækken.

Ekspropriation

- Der skal eksproprieres større jordarealer fra private grundejere, hvilket forudsætter, at det kan bevises, at der ikke er nogle realistiske alternativer, hvor ekspropriation kan undgås.



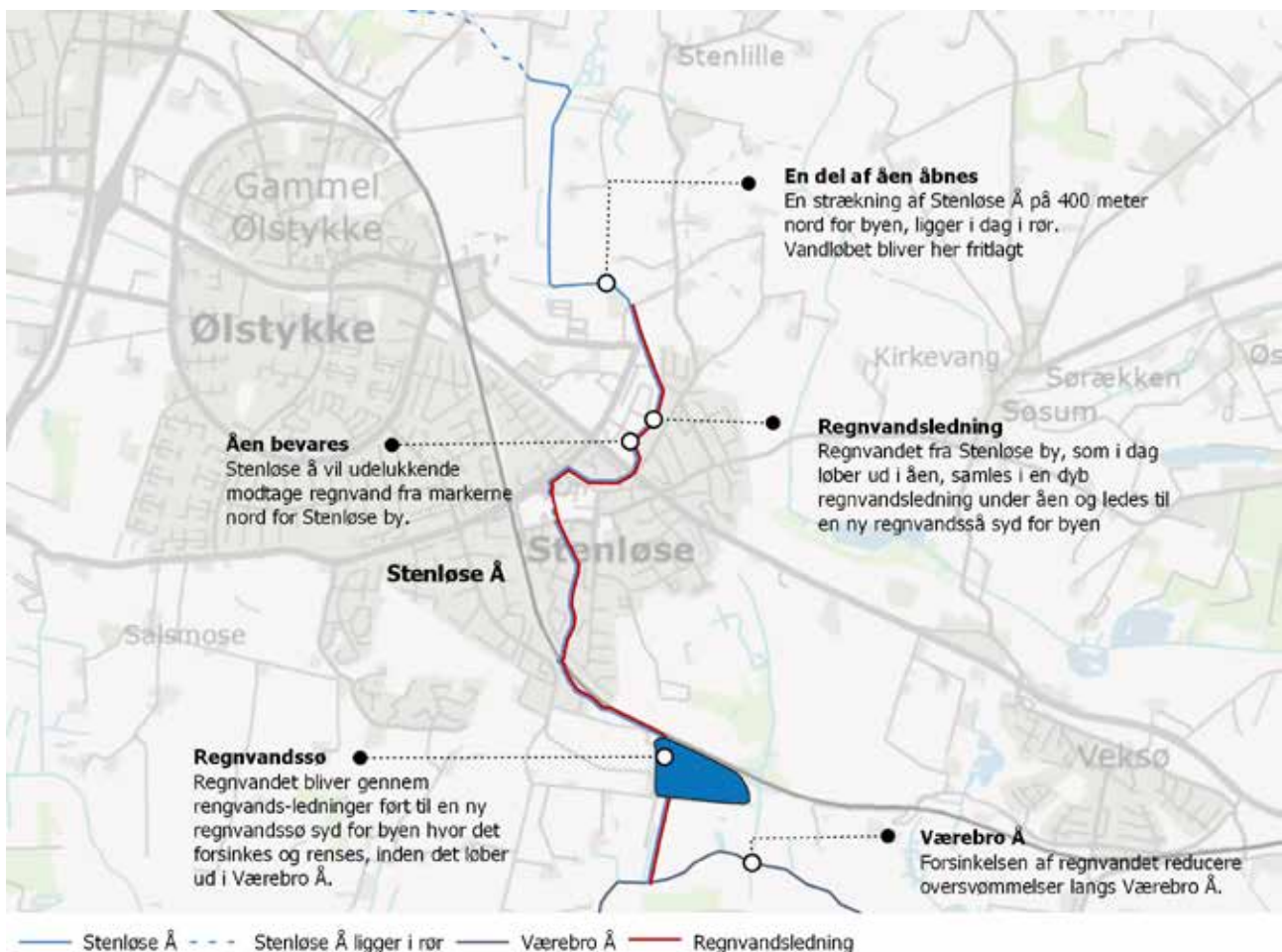
Åen bevares - regnvand løber under åen

Her bevares Stenløse å gennem byen. Regnvandet fra byen fjernes fra åen og løber i stedet i en regnvandsledning under åen. Der er også mulighed for et miljø/klimalandskab nord for byen. Åen bidrager til håndtering af skybrud.



Sådan løber vandet fremover gennem byen i regnvej

Stenløse Å bevares i sit forløb igennem byen. Under åen lægges en regnvandsledning, som opsamler byens regnvand og leder det syd for byen. Her forsinkes regnvandet inden udløb i Værebros Å.





Anlægssum

85 mio. kr.



Anlægsperiode

2 år

Oversvømmelser

- Forslag 3 er det eneste forslag, som skaber forudsætning for en skybrudssikring af Stenløse by, ved at å kan håndteres en 100 års hændelse, idet forslaget både bevarer åens kapacitet, samt etablere ny ekstra kapacitet til håndtering af Novafos' udledninger op til 5 års hændelsen. En "rigtig" skybrudssikring forudsætter dog, at der etableres andre projekter rundt om i Stenløse by for at skybrudsvandet kan komme hen til åen.
- Kapaciteten kan yderligere øges, hvis der laves et klima/naturlandskab nord for Stenløse by, hvilket ikke med i forslaget i Novafos nuværende udgave.

Natur

- Der er fokus på at beskytte og udvikle den eksisterende borgernære natur i Stenløse, samt et stort potentiale for at udvikle yderligere natur i et klima/naturlandskab nord for Stenløse By, hvis det ønskes.
- Åens økologiske tilstand kan øges yderligere ved at arbejde med de fysiske forhold og strukturer f.eks. etablere stryg, mindre slyngninger, enkelte mindre grupper at større sten i åen, den rette beskæjning af træer og buske og en reel biodiversitets vedligeholdelsesplan.

Bymiljø

- Stenløse vil være en by med adgang til vand, både offentligt og i private haver.
- Vand er væsentligt for værdien og udviklingen af byen.

Rekreative muligheder

- Miljøet omkring Stenløse å udvikles med øget rekreativ værdi, med liv omkring vandet. I første omgang kun i et begrænset omfang, som kan indarbejdes direkte i Novafos' projekt uden meromkostninger for Novafos. På sigt kan der udvikles forskellige rekreative elementer, både med offentlig adgang og privat langs åen. Inspiration kan hentes hos de mange byer som i de seneste år har investeret i at genskabe åbne åer igennem byen, f.eks. Frederikssund, Vejle, Århus, Ålborg som alle arbejder med samskabelse imellem klimatilpasning, skybrudssikring og bedre livskvalitet for borgerne.

Udførsel

- Arbejdesperioder er begrænset af fredede dyreaters yngleperioder.

Fredede områder

- Der skal IKKE graves i de to fredede områder hhv. Fuglsødalen og Værebros Ådals fredningerne.

Oldtidsminder

- Arbejdet omkring oldtidsminder reduceres væsentligt.

Ekspropriation

- Behovet for ekspropriation reduceres væsentligt.



Stenløse Å

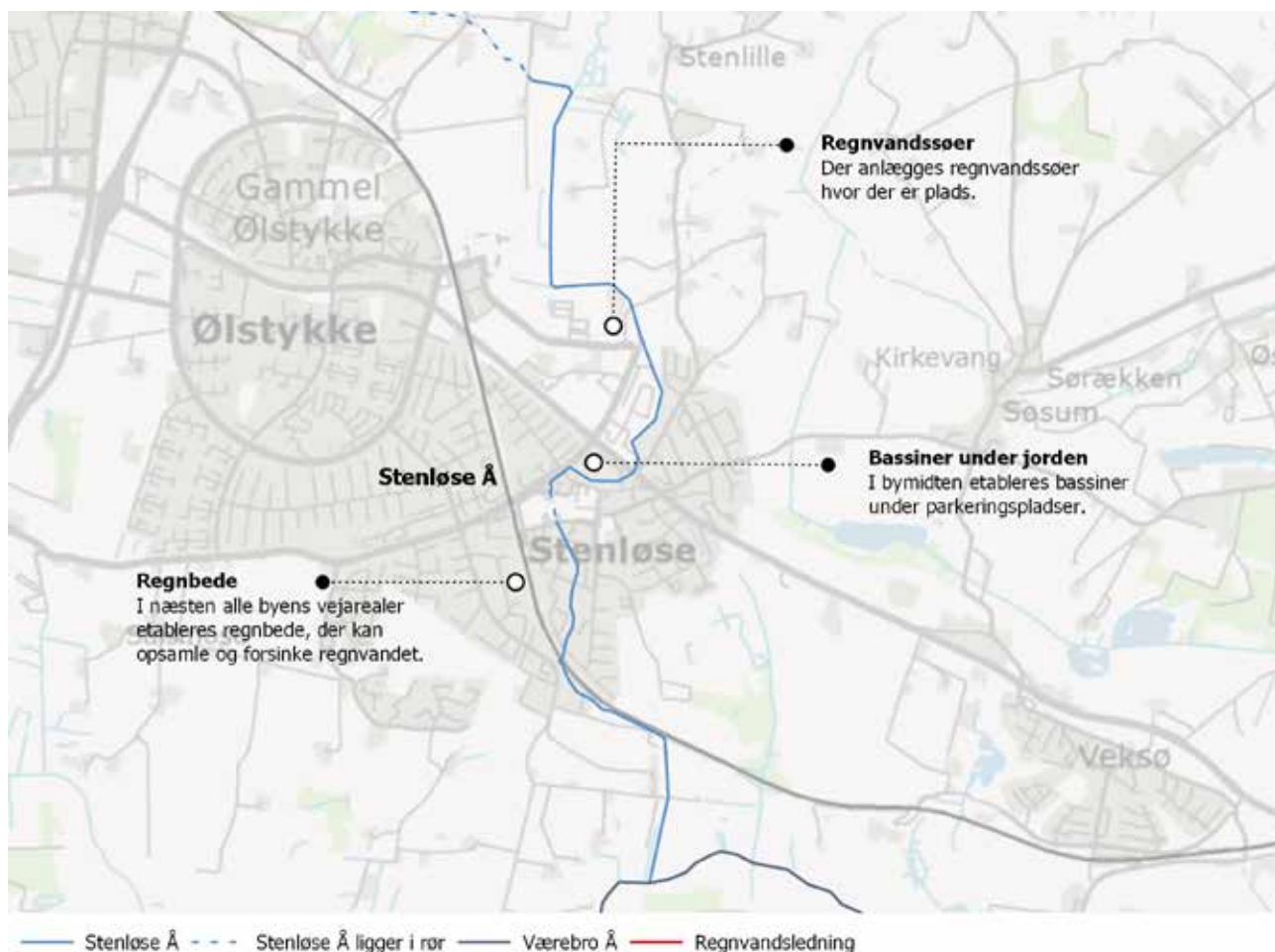
Åen bevares - regnvand forsinkes

Her bevares Stenløse å gennem byen. Underjordiske bassiner og regnbæde langs vejene forsinker regnvandet, inden det løber ud i åen. Det forbedrer forholdene for fisk, dyr og planter i åen, og mindsker risikoen for oversvømmelser.



Sådan løber vandet fremover gennem byen i regnvej

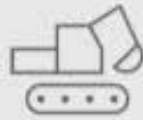
Stenløse å bevares gennem byen. Byens regnvand forsinkes i bassiner og regnbæde inden det løber ud i Stenløse å. Der etableres bassiner under byens parkeringspladser og regnbæde i byens vejarealer. Vejbedene anlægges som beplantede chikaner.





Anlægssum

360 mio. kr.



Anlægsperiode

10 år

Oversvømmelser

- Forslag 4 holder en masse vand tilbage fra Stenløse å, således der frigøres hydraulisk kapacitet. Således bidrager forslaget også til at reducere risikoen for oversvømmelse ved skybrud. Det har ikke været muligt at få data/beregningsgrundlaget, men forslaget vil have en skybrudskapacitet, der er bedre end forslag 1 + 2 og måske lige så stor som forslag 3.

Natur

- Dette forslag giver den bedste forudsætning for at skabe det bedste naturprojekt, af alle forslag, idet der ikke skal laves anlægsarbejder i Stenløse å for at etablere en ny regnvandsledning, men udelukkende anlægsarbejder for at forbedre miljøtilstanden. Dog er der ikke afsat midler til at gennemfører disse anlægsarbejder (frilæggelse af rørførte strækninger, øvrige miljøtiltag), da det ikke er Novafos, der skal betale dette, men Egedal Kommune.

Bymiljø

- Stenløse By vil ændre udseende med væsentlig flere grønne tiltag (regnbede m.m.) på vejene rundt om i byen.

Rekreative muligheder

- Miljøet omkring Stenløse å kan udvikles med fokus på øget rekreativ værdi, med liv omkring vandet. Der er dog ikke afsat økonomiske midler dertil!
- På sigt kan der udvikles forskellige rekreative elementer, både med offentlig adgang og privat langs åen. Inspiration kan hentes hos de mange byer som i de seneste år har investeret i at genskabe åbne åer igennem byen, f.eks. Frederikssund, Vejle, Århus, Ålborg som alle arbejder med samskabelse imellem klimatilpasning, skybrudsikring og bedre livskvalitet for borgerne.

Fredede områder

- Der skal IKKE graves i de to fredede områder hhv. Fuglsødalen og Værebros Ådals fredningerne.

Oldtidsminder

- Arbejdet omkring oldtidsminder reduceres væsentligt.

Ekspropriation

- Behovet for ekspropriation reduceres væsentligt.

Regnbed i Værløse



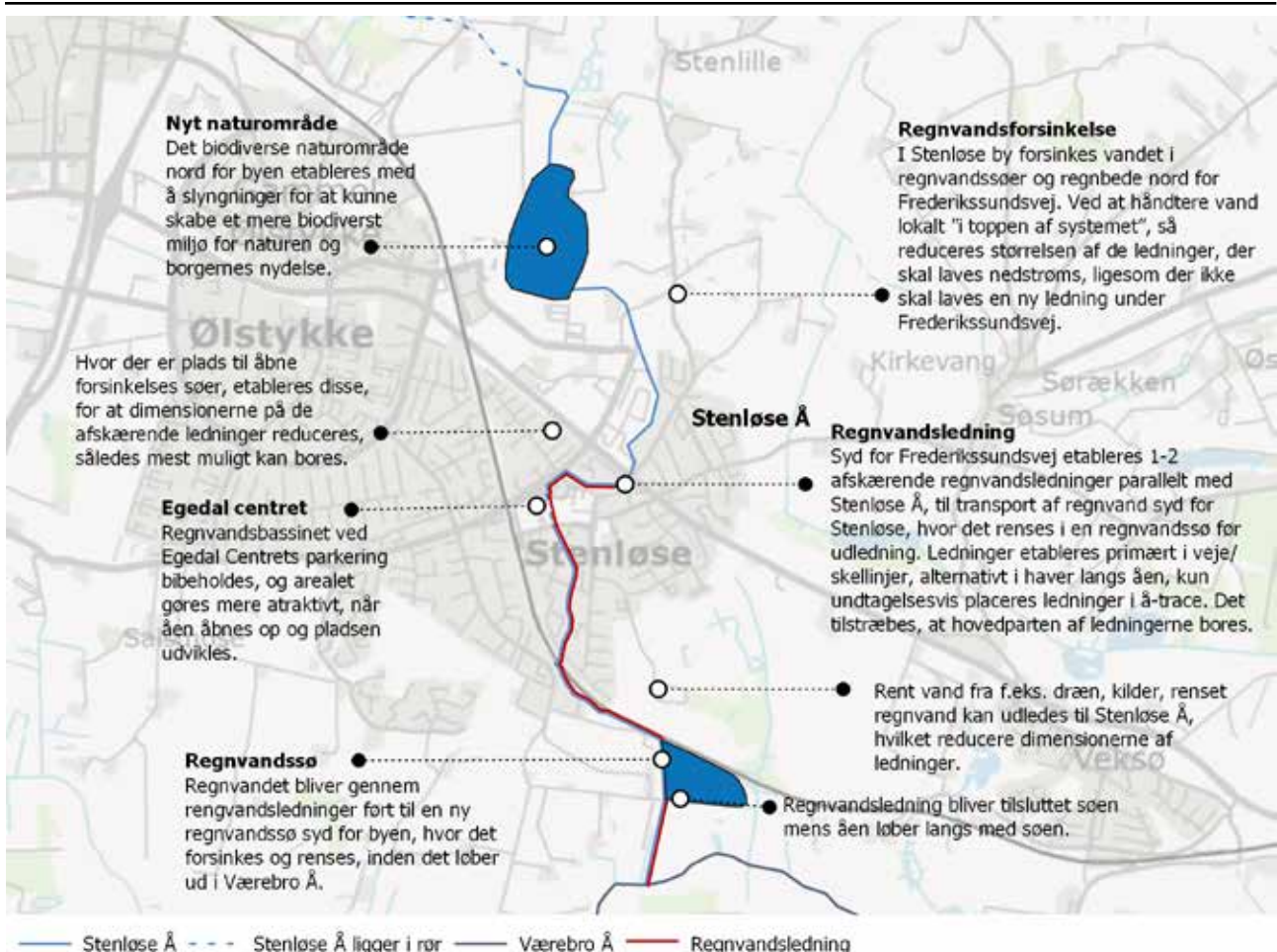
Åen bevares - natur udvikles, regnvand forsinkes eller bortledes

Her bevares Stenløse å gennem byen. Nord for byen etableres et klima/natur områder, hvor både regnvand fra Egedal by håndteres, ligesom der skabes kapacitet til, at vandet fra markerne nord for Stenløse kan holdes tilbage ved skybrud, således der frigøres hydraulisk kapacitet i Stenløse å til at bidrage med skybrudshåndtering i Stenløse by.



Sådan løber vandet fremover gennem byen i regnvej

I Stenløse by forsinkes vandet i regnvandssoer nord for Frederikssundsvej. Ved at håndtere vand lokalt "i toppen af systemet", så reduceres størrelsen af de ledninger, der skal laves nedstrøms, ligesom der ikke skal laves en ny ledning under Frederikssundsvej. Syd for vejen anvendes to mindre ledninger.



Følgegruppens ideoplæg består af kombinationer af elementer fra forslag 1-4, samt almindelige kendte teknologier fra sammenlignelige projekter.

Ideoplægget skal betragtes som et input til en forundersøgelse med fokus på, at Stenløse Å bevares, naturen udvikles, samtidig med at der skybrudssikres.

Oversvømmelser

- Ideoplæg 5 har samme kapacitet som forslag 3, specielt når der etableres et klima/naturområde nord for Stenløse, og kan således håndtere skybrudsoversvømmelser i Stenløse by. Oplæg 5 giver optimale forhold for at håndtere regnvand fra Egedal by.

Natur

- Der skabes store nye naturområder med væsentlig højere naturkvalitet end opstuvningssøen i forslag 1 + 2.
- Gravearbejderne i Stenløse å reduceres væsentligt.
- Åens økologiske tilstand kan tillige øges ved små indgreb, og forandringer, med fokus på åens biologiske værdier.

Bymiljø

- Alle fordele ved at have en å i byen vil være til stede. Regnvandshåndtering nord for Frederikssundsvej kan udformes med fokus på rekreativ værdi, enten i regnvandssøer, bassiner eller regnbede.

Oldtidsminder

- Arbejdet omkring oldtidsminder reduceres væsentligt.

Fredede områder

- Der skal IKKE graves i de to fredede områder hhv. Fuglsødalen og Værebros Ådals fredningerne.

Rekreative muligheder

- Miljøet omkring Stenløse å kan udvikles med fokus på øget rekreativ værdi, med liv omkring vandet. En væsentlig del af økonomien kan dækkes af Novafos i forbindelse med reetablering efter Novafos' arbejder.
- På sigt kan der udvikles forskellige rekreative elementer, både med offentlig adgang og privat langs åen, inspiration kan hentes hos de mange byer som i de seneste år har investeret i at genskabe åbne åer igennem byen, f.eks. Frederikssund, Kokkedal, Vejle, Århus, Ålborg som alle arbejder med samskabelse imellem klimatilpasning, skybrudssikring og bedre livskvalitet for borgerne.

Ekspropriation

- Behovet for ekspropriation reduceres væsentligt.

Udførsel

- Øget brug af boring vil medføre at der er mindre gener for dyrelivet i åen, så der kan arbejdes kontinuert.



Rekreative regnvandsbassiner

Sammenligning

Emne	Forslag 1: Åen flyttes - regnvand løber under jorden	Forslag 2: Åen flyttes - regnvand løber i åben rende	Forslag 3: Åen bevares - regnvand løber under åen	Forslag 4: Åen bevares - regnvand forsinkes	Oplæg 5: Åen bevares - naturen udvikles
Skybrudssikring	Nej 5-årshændelse	Nej Bedre end i dag og bedre end forslag 1	Ja 100-årshændelse	Ja Op til 100-årshæn- delse afhængigt af design	Ja 100-årshændelse
Natur	<ul style="list-style-type: none"> • Al borgernær natur nedlægges • Ny teknisk natur etableres uden for byen med ukendt resultat for arter og levesteder for disse 	<ul style="list-style-type: none"> • Hovedparten af borgernær natur nedlægges • Ny teknisk natur etableres uden for byen 	<ul style="list-style-type: none"> • Den borgernære natur fjernes i anlægsfasen - ny borgernær natur etableres med tilfredsstillende vandkvalitet. Ukendt om biodiversitet forringes 	<ul style="list-style-type: none"> • Den borgernære natur kan forbedres 	<ul style="list-style-type: none"> • Den borgernære natur forbedres • Ny natur etableres uden for byen med mindre fokus på teknik • Biodiversitet, antal og kvalitet af levesteder øges
Rekreative muligheder	<ul style="list-style-type: none"> • Borgernære rekreative muligheder fjernes • Mulighed for nye borgerfjernede muligheder udenfor byen 	<ul style="list-style-type: none"> • Borgernære rekreative muligheder reduceres • Mulighed for nye borgerfjernede muligheder udenfor byen 	<ul style="list-style-type: none"> • Borgernære rekreative muligheder ved åen forbedres 	<ul style="list-style-type: none"> • Nye grønne tiltag på veje • Borgernære rekreative muligheder ved åen kan forbedres 	<ul style="list-style-type: none"> • Borgernære rekreative muligheder ved åen forbedres • Der etableres nye borgerfjernede muligheder
Fredede områder	<ul style="list-style-type: none"> • Store indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Store indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimale indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimale indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindre indgreb
Oldtidsminder	<ul style="list-style-type: none"> • Store indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Store indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimale indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimale indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindre indgreb
Ekspropriation	<ul style="list-style-type: none"> • Store indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Store indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimale indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimale indgreb 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindre indgreb

Hvad mener Følgegruppen?

Følgegruppen mener, at et så stort anlægsprojekt skal udføres, således at det IKKE kun opfylder de almindelige krav til Novafos' kloakarbejder, men at Stenløse by klimasikres jf. ambitionerne i Egedal Kommunes Klimatilpasningsplan. Samtidig skal Stenløse å sikres god biologisk tilstand, der skal skabes mere bynær natur, både i Stenløse, og specielt nord for Stenløse ved Egedal by. Yderligere skal potentiale for større rekreativ værdi og byudvikling, specielt omkring Egedal Centret, udvikles både nu og i fremtiden.

Derfor anbefaler Følgegruppen, at der enten laves et revideret forslag inspireret af oplæg 5 eller at kommunen stiller krav om at Novafos skal indarbejde oplæg 5 i forslag 3. Desuden at Novafos i den efterfølgende udviklings- og projekteringsfaser skal:

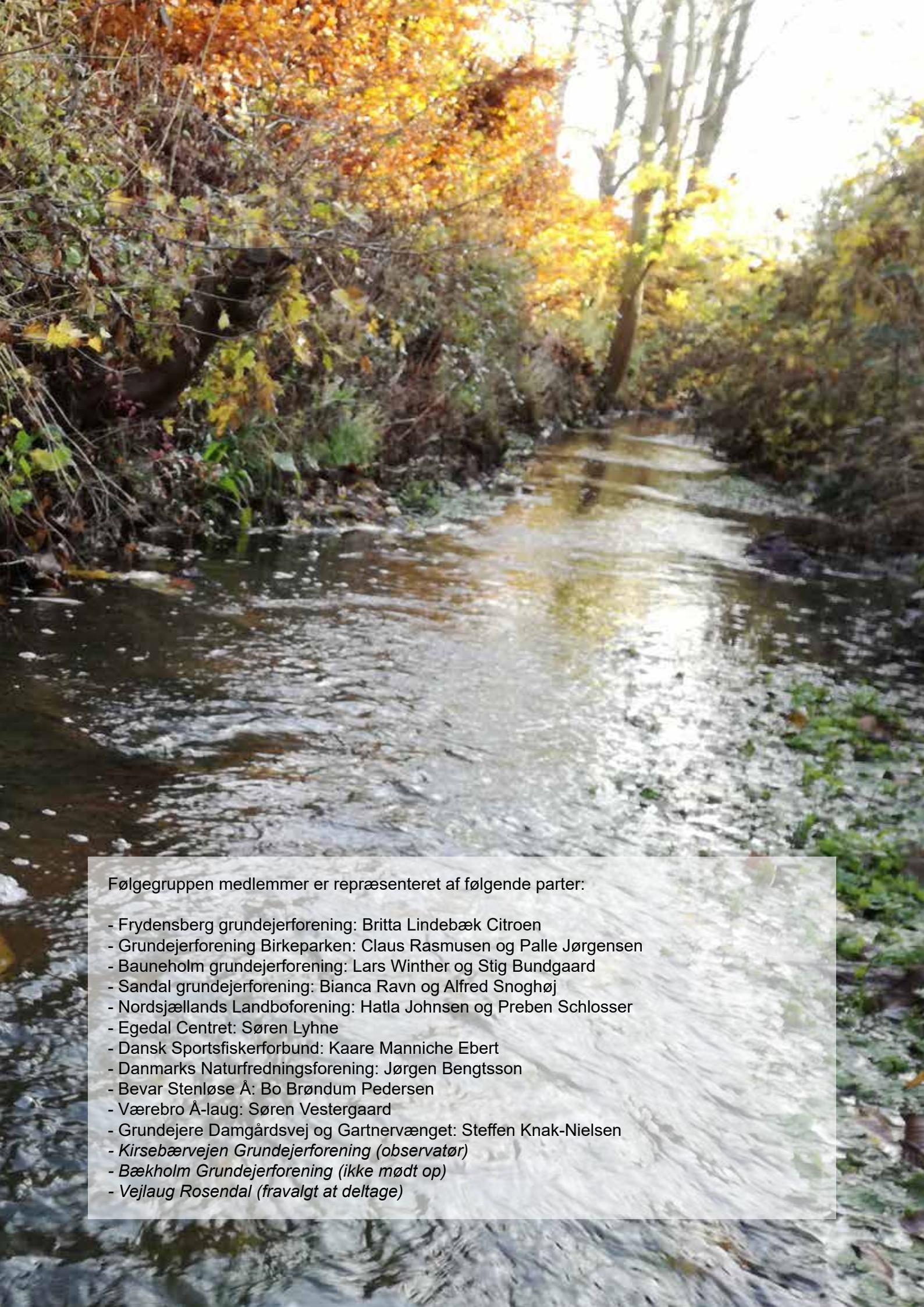
- Arbejdes målrettet på at reducere anlægsarbejder i Stenløse å / naturområder, med at skabe lokal forsinkelse, reducere ledningsstørrelse, bore (ikke grave) flest mulige ledninger og arbejde med parallel ledningsstruktur i veje og skellinjer m.m..
- Sikre at Stenløse by kan skybrudssikres, ved at Stenløse å indgår som en vandvej for skybrudsvand.
- At der bliver mulighed for at udvikle et projekt sammen med Egedal Centret, som giver øget rekreativ værdi.
- At der skabes øget natur nord for Stenløse ved Egedal by.
- Den økologiske tilstand i Stenløse å skal forbedres, så økologisk god tilstand i åen opnås.





Foto:

Side 1: Stenløse Å, Bianca. Side 7: Stenløse Å vinter, Hatla Johnsen. Side 10: Sillebro ådal, Hede Danmark. Side 11: Sillebro ådal, 2016, Danske kommuner nr 13. Edderkopurt, Ole Martin. Side 12: Isfugl, 2019, Nabo til Stenløse Å. Ørrede i Stenløse Å, 2019, Linda Aria. Havørredsmolt, 2019, Christian Smedgaard. Side 16: Vejle Å. Aalborg Østerå. Side 17: Sillebroen, Bo Brøndum. Sillebro Adal, 2016, Danske kommuner nr. 13. Århus bymidte, Årstiderne Arkitekter. Side 19: Regnvandsledning, Samn Forsyning. Side 21: Beton rende. Beton rende. Side 23: Stenløse Å, Bianca Ravn. Side 25: Regnbed, Bo Brøndum. Side 27: Rekreative regnvandsbassiner, Bo Brøndum. Side 29: Stenløse Å bro, Benjamin Buemann. Side 30: Stenløse Å, Bianca. Side 32: Børn i Stenløse Å, Cirina Zingenberg.



Følgegruppen medlemmer er repræsenteret af følgende parter:

- Frydensberg grundejerforening: Britta Lindebæk Citroen
- Grundejerforening Birkeparken: Claus Rasmusen og Palle Jørgensen
- Bauneholm grundejerforening: Lars Winther og Stig Bundgaard
- Sandal grundejerforening: Bianca Ravn og Alfred Snoghøj
- Nordsjællands Landboforening: Hatla Johnsen og Preben Schlosser
- Egedal Centret: Søren Lyhne
- Dansk Sportsfiskerforbund: Kaare Manniche Ebert
- Danmarks Naturfredningsforening: Jørgen Bengtsson
- Bevar Stenløse Å: Bo Brøndum Pedersen
- Værebros Å-laug: Søren Vestergaard
- Grundejere Damgårdsvej og Gartnervænget: Steffen Knak-Nielsen
- *Kirsebærvejen Grundejerforening (observatør)*
- *Bækholm Grundejerforening (ikke mødt op)*
- *Vejlaug Rosendal (fravalgt at deltage)*



Den kommunalt oprettede
Stenløse Å Følgegruppe